

Slovak translation of:

BCG and your baby. Protecting babies against TB.

BCG a vaše bábätko

Ochrana bábätiek proti TBC

Očkovanie

- najbezpečnejší spôsob, ako ochrániť vaše dieťa

Tento informačný leták sa týka BCG (Bacillus Calmette-Guerin) vakcinácie, ktorá je ponúkaná vášmu bábätku, aby ho ochránila pred tuberkulózou (TBC).

Čo je BCG vakcína?

BCG vakcína obsahuje oslabenú formu baktérie (mikróba), ktorý spôsobuje TBC. Keďže je oslabený, v skutočnosti nevyvolá TBC, ale pomôže vášmu bábätku, aby si vytvorilo proti tejto chorobe ochranu (imunitu) pre prípad, že by s ňou prišlo do kontaktu.

Čo je TBC?

TBC je závažná infekčná choroba, ktorá môže viesť k meningitíde TBC (zápal mozgových blán) u bábätiek. U mladých ľudí a u dospelých zvyčajne postihuje pľúca, ale tiež môže postihnúť žľazy, mozog alebo kosti. Liečba TBC trvá niekoľko mesiacov. Aj keď sa v tejto krajine väčšina ľudí vďaka liečbe plne zotaví, meningitída TBC môže spôsobiť smrť alebo závažné postihnutie.

Ako sa TBC prenáša?

TBC sa môžete nakaziť iba od druhej osoby, ktorá už má nakazené pľúca alebo hrdlo a ktorá kašle. Kašľom sa vytvárajú jemné kvapôčky, ktoré obsahujú mikróby. Ak tieto kvapôčky vdýchnete, môžete sa touto chorobou nakaziť. Aj keď tieto kvapôčky môžu vo vzduchu zostať dlhú dobu, zvyčajne je k prenosu choroby potrebný dlhý kontakt s nakazenou osobou.

Nakoľko je TBC rozšírená?

V 50. rokoch minulého storočia bolo v Spojenom kráľovstve evidovaných vyše 50 000 nových prípadov TBC ročne. Dnes sa toto číslo znížilo na asi 8 000 prípadov ročne (z čoho je približne 65 v Severnom Írsku), ale aj tak sa jedná o zvýšenie z 5 500 nových prípadov začiatkom 90. rokov. To znamená, že aj keď je nepravdepodobné, že budete nakazení, každý by mal byť oboznámený so symptómami TBC. Je to najmä dôležité preto, že TBC je rozšírená po celom

svete a v mnohých oblastiach je zaznamenaný nárast. Keďže viac a viac ľudí cestuje po svete, zvyšuje sa tým riziko, že ľudia, ktorí žili alebo pracovali v krajinách s veľkým výskytom TBC, prídu do kontaktu s touto chorobou a prinesú ju do tejto krajiny.

Aké sú symptómy TBC?

TBC môže postihnúť v podstate akúkoľvek časť tela a preto sa symptómy môžu líšiť a príznaky choroby u bábätká môžu byť iné, ako u dospelého. Keďže je TBC infekčná choroba, je dôležité, aby ste ju vedeli rozpoznať u iných. Lekára by ste mali konzultovať vtedy, ak vaše bábätko alebo iný člen vašej rodiny alebo priateľ vykazuje jeden z nižšie uvedených symptómov:

- kašeľ, ktorý trvá dlhšie, ako tri týždne;
- horúčka;
- potenie, najmä v noci;
- úbytok na váhe;
- pocit unavenosti;
- vykašľávanie krvi.

Prečo je môjmu bábätku ponúknutá BCG vakcína?

V Spojenom kráľovstve, ako aj v mnohých iných krajinách, je BCG vakcína ponúkaná bábätkám, u ktorých je pravdepodobnejšie ako u väčšiny obyvateľstva, že prídu do kontaktu s niekým, kto má TBC. To môže byť zapríčinené buď tým, že bývajú v oblasti s vyšším výskytom TBC alebo ich rodičia alebo prarodičia pochádzajú z krajiny s vysokým výskytom TBC. Vakcína je bezplatná a zvyčajne sa ponúka pri narodení buď v nemocnici alebo po návrate domov.

Ako bude moje bábätko očkované?

Vášmu bábätku bude BCG vakcína podaná do ľavej hornej časti ramena.

Má vakcína nejaké vedľajšie účinky?

Ihneď po očkovaní v mieste vpichu vznikne červený pupenec, čo potvrdí, že injekcia bolo podaná správne.

Do dvoch až šiestich týždňov po injekcii sa objaví malá škvrna. Niekoľko dní môže byť bolestivá, ale ak ju nebudete zakrývať, postupne sa zahojí. Je možné, že zanechá malú jazvu.

Občas sa môže v mieste vpichu vytvoriť povrchová bolestivá ranka. Ak z nej bude presakovať kvapalina, ktorá sa bude musieť zakryť, použite suchý obväz

a nikdy náplast' – až pokým sa vytvorí chrasta. Je možné, že sa táto ranka zahojí až za niekoľko mesiacov.

Ak budete mať obavy alebo ak sa budete domnievať, že sa ranka infikovala, konzultujte lekára alebo zdravotnú sestru.

Vo vzácných prípadoch môže vakcína vyvolať alergickú reakciu, ako napríklad vyrážku alebo svrbenie na určitom mieste tela. V ešte vzácnejších prípadoch môže u detí vzniknúť alergická reakcia na očkovanie, ktorá môže spôsobiť ťažkosti s dýchaním a možno aj kolaps. Volá sa to anafylaxia. Podľa nedávnej štúdie bolo preukázané, že na pol milióna vakcín pripadne iba jeden prípad anafylaxie. Aj keď alergické reakcie vzbudzujú obavy, liečbou sa dá dosiahnuť rýchleho a úplného zotavenia.

Existujú nejaké dôvody, na základe ktorých by moje bábätko nemalo byť očkované BCG vakcínou?

Injekcia by nemala byť podaná alebo by mala byť odložená, ak vaše bábätko:

- má vysokú horúčku;
- je liečené na rakovinu alebo trpí inou závažnou chorobou, ktorá oslabuje imunitný systém;
- je možné, že je HIV pozitívne, to znamená, že jeho matka je HIV pozitívna;
- trpí celkovým ochorením pokožky, napríklad ekzémom;
- bude bývať v domácnosti s niekým, u koho je podozrenie na TBC alebo kto má TBC, ktorá ešte nie je liečená. V takom prípade sa BCG vakcína môže odložiť – to bude s vami konzultované.

Potrebujem vedieť ešte niečo iné?

Vaše bábätko môže začať rutinné primárne očkovanie v druhom mesiaci života bez ohľadu na to, či malo BCG vakcínu.

Mali by ste ale zaistiť, aby vaše bábätko nedostalo minimálne ďalšie tri mesiace inú injekciu do tej istej končatiny, ako BCG vakcínu, inak môžu v tom mieste opuchnúť žľazy.

Tiež sa postarajte o to, aby bol do budúcnosti o BCG vakcinácii záznam na „Personal Child Health Record“ (individuálnej zdravotnej karte vášho dieťaťa, skr. PCHR).

Ako zistím, či moje bábätko potrebuje BCG vakcináciu?

Ak vaše bábätko ešte nebolo očkované a vy odpoviete „áno“ na niektorú z nižšie uvedených otázok, malo by podstúpiť BCG vakcináciu.

- Pochádzajú buď rodičia vášho bábätko, alebo jeho prarodičia z krajiny s vysokým výskytom TBC?
- Plánujete v blízkej budúcnosti so svojím bábätkom bývať alebo cestovať do týchto krajín na dlhšie ako na mesiac?
- Je vo vašom dome niekto, kto bude mať s vaším dieťaťom dlhodobý blízky kontakt a pritom buď má TBC alebo mal TBC v posledných piatich rokoch alebo pochádza z týchto krajín?

Môžem požiadať o BCG vakcínu pre seba alebo pre moje deti?

BCG vakcína bude ponúknutá iba tým jednotlivcom, ktorí majú špecifické rizikové faktory TBC. Pred tým, ako vám bude ponúknutá vakcinácia, budete vy a vaše dieťa posúdené, či zodpovedáte kritériom.

Krajiny s ročným výskytom TBC 40 prípadov na 100 000 obyvateľov alebo viac

Afganistan, Alžírsko, Angola, Arménsko, Azerbajdžan

Bahrajn, Bangladéš, Bielorusko, Belize, Benin, Bhután, Bolívia, Bosna Hercegovina, Botswana, Brazília, Brunej, Bulharsko, Burkina, Burundi

Kambodža, Kamerun, Kapverdy, Stredoafrická republika, Čad, Čína, Čína/Hongkong S.A.R., Čína/Macao S.A.R., Kolumbia, Komory, Kongo, Pobrežie slonoviny, Chorvátsko

Kórejská ľudová republika, Konžská demokratická republika, Džibutsko, Dominikánska republika

Ekvádor, El Salvador, Rovníková Guinea, Eritrea, Etiópia

Gabon, Gambia, Gruzínsko, Ghana, Guatemala, Guinea, Guinea-Bissau, Guyana

Haiti, Honduras

India, Indonézia, Irak

Kazachstan, Keňa, Kiribati, Kirgizsko

Laoská ľudovodemokratická republika, Lotyšsko, Lesotho, Libéria, Litva

Madagaskar, Malawi, Malajzia, Maldivy, Mali, Maršalove ostrovy, Mauritánia, Mikronézia (federatívne štáty), Mongolsko, Maroko, Mozambik, Mjanmarsko

Namíbia, Nauru, Nepál, Nikaragua, Niger, Nigéria, Niue, Severné Mariánske ostrovy

Pakistan, Palau, Panama, Papua New Guinea, Paraguaj, Peru, Filipíny

Katar

Kórejská republika, Moldavská republika, Rumunsko, Ruská federácia, Rwanda

Svätý Tomáš a Princov ostrov, Saudská Arábia, Senegal, Sierra Leone, Šalamúnove ostrovy, Somálsko, Južná Afrika, Srí Lanka, Sudán, Surinam, Svazijsko

Tadžikistan, Thajsko, Východný Timor, Togo, Tokelau, Turkmenistan, Tuvalu

Uganda, Ukrajina, Tanzánijská zjednotená republika, Uzbekistan

Vanuatu, Venezuela, Vietnam

Wallis a Futuna

Jemen

Zambia, Zimbabwe

Zdroj: Svetová zdravotnícka organizácia. Globálna kontrola tuberkulózy: dozor, plánovanie, financovanie. Ženeva: WHO, 2008.

Aktuálny zoznam krajín s vysokým výskytom TBC nájdete na webových stránkach www.hpa.org.uk/web/HPAweb&HPAwebStandard/HPAweb_C/1195733837507

Ak potrebujete viac informácií o TBC alebo BCG vakcíne alebo inom očkovaní, konzultujte svojho lekára, zdravotnú opatrovateľku, pôrodnú asistentku alebo zdravotnú sestru alebo navštívte webovú stránku DHSSPS www.dhsspsni.gov.uk/immunisation Ďalšie informácie nájdete na webových stránkach www.immunisation.nhs.uk

Nezabudnite, liečba TBC trvá dlho - prevencia je oveľa ľahšia.

Produced by the **Public Health Agency** on behalf of the Department of Health, Social Services and Public Safety. Crown Copyright material reproduced with the permission of the Controller of HMSO and the Queen's Printer for Scotland.

02/10